

ภิกขุวรรณกรรม

๖. ปญจคคทายกพราหมณวตฺถุ (มยา วุจฺเจเต). (๒๕๗)

"สพฺพโส นามรูปสฺมินฺติ อิมํ ธมฺมเทสนํ สตุถา เขตฺวเน วิ
หฺรณฺโต ปญจคคทายกํ นาม พฺราหฺมณํ อารพฺภ กเถสิ.

โส (พฺราหฺมณ) กิร สสฺสกุเขตฺตสฺส โสธิตกาเลเยว เขตฺตคฺคํ
(ทานํ) นาม เทติ, ขลกาเล ขลคฺคํ (ทานํ) นาม เทติ, ขลภณฺท
กาเล ขลภณฺทคฺคํ (ทานํ) นาม เทติ, อุกฺขลิกกาเล อุกฺขลิกคฺคํ
(ทานํ) นาม เทติ, ปาฏียํ วฑฺฒิตกาเล ปาฏิกคํ (ทานํ) นาม เท
ติ: อิมานิ ปญจ อคฺคทานานิ เทติ.(โส พฺราหฺมณ) สมฺปตฺตสฺส
(ปฏิกฺคาหสฺส) อทฺตฺวา นาม น ภูยฺชติ. เตน (การณฺน) ตสฺส (พ
ราหฺมณสฺส) "ปญจคคทายโกเตว (วจนํ) นามํ อโหสิ.

สตุถา ตสฺส (พฺราหฺมณสฺส) จ พฺราหฺมณียา จ อสฺส (พ
ราหฺมณสฺส) ตินฺณํ ผลานํ อุปนิสฺสยํ ทิสฺวา พฺราหฺมณสฺส โภชน
เวลาย คนฺตฺวา ทฺวาเร อฏฺฐาสิ.

โสปี (พฺราหฺมณ) ทฺวารสมฺมุเข อนฺโตเคหาภิมุโข นิสฺสีทิตฺวา ภูยฺช
ติ, สตุถารํ ทฺวาเร จิตํ น ปสฺสติ.

พฺราหฺมณิ ปน อสฺส.. ตํ (พฺราหฺมณ) ปรีวิสมานา สตุถารํ ทิส
วา จินฺเตสิ "อัย พฺราหฺมณ ปญฺจสุ จาเนสุ อคฺคํ (ทานํ) ทต
วา ภูยฺชติ, อิทานิ จ สมฺณเณ โคตโม อาคนฺตฺวา ทฺวาเร จิโต;
สเจ พฺราหฺมณเ อตฺถํ (สตุถารํ) ทิสฺวา อตฺตโน ภตฺตํ หริตฺวา ทส
สติ, ปน อสฺส (พฺราหฺมณสฺส) อหํ ปจฺจิตํ น สกฺขิสฺสามิติ.

สา (พฺราหฺมณิ) "เอวํ อัย (พฺราหฺมณ) สมณํ โคตมํ น ปส
สิสฺสตีติ (จินฺเตตฺวา) สตุถํ ปิฏฺฐํ ทตฺวา ตสฺส ปจฺจนโต ตํ ปฏฺิจ

โครงการพัฒนาบทเรียนออนไลน์และสื่อส่งเสริมการเรียนรู้ภาษาบาลี

ฉาเทนตี โอนมิตวา ปุณฺณจฺนํ ปาณินา ปฏิจฺฉาเทนตี วย อฏฺฐา
ลลิตฺ. (สา พฺราหฺมณฺ) ตถา จิตฺตาเอว " (สตุถฺยา) คโต นุ โข (อุทาหุ) โน
สตุถฺยา คโตติ (จินฺตเนน) สตุถฺยํ อทฺตมกฺขิเกน โอลเกสิ.

สตุถฺยา ตตฺถเอว (จาเน) อฏฺฐาลลิตฺ.

พฺราหฺมณฺสฺส ปน (สา พฺราหฺมณฺ) สวณฺภเยน "อติจฺฉนฺตํ น
วเทติ, โอลกฺกิตฺวา ปน (สา พฺราหฺมณฺ) สณฺนิกเมว "อติจฺฉนฺตํ
อาห. สตุถฺยา "น คมิตฺสสามีติ (ถาปนเหตุกํ) ลลิตฺ จาลลิตฺ.

๑ โลกครุณา พุทฺธเชน "น คมิตฺสสามีติ (ถาปนเหตุกํ) ลลิตฺ จาลลิตฺ
เต, สา (พฺราหฺมณฺ) สนฺธราเรตุํ อสกฺโกนฺตํ มหาหสิตํ หลลิต.

ตสฺมี ขณฺเ สตุถฺยา เกหาภิมุขํ โอลภาสํ มุณฺจ.

พฺราหฺมโณปิ ปิณฺณจํ ทตฺวา นิสิเนนเยว พฺราหฺมณฺ
ยา หลลิตสทฺทํ สุตฺวา (จ) จพฺพพณฺณํ รลลิตํ โอลภาสํ โอล
เกตฺวา จ สตุถฺยํ อทฺตส.

พุทฺธธา หิ นาม คามเ วา อรณฺญเ วา เหตุสมฺปนฺนํ
(ชนานํ) อตฺตํ อทฺตเสตฺวา น ปกฺกมนฺติ. พฺราหฺมโณปิ สตุ
ถฺยํ ทิสฺวา "โกลิตฺ นาลลิตฺมฺหิ ตยา ราชปฺตํ อาคนฺตฺวา ท
วาเร จิตํ มยฺหํ อนาจิภฺขนฺตฺวา, ภาริยนฺเต กมฺมํ กตฺน
ติ วตฺวา อทฺตมกฺขตฺตโกชนปาณฺนี อาทาย สตุถฺยํ สนฺติกํ คนฺต
วา "โกลิตฺมฺหิ อหํ ปณฺจสฺส จาเนสฺส อคฺคํ (ทานํ) ทตฺวา ภุณฺหา
มิ; อิตฺ (โกลฺลิตฺ) จ เม มชฺเช ภินฺทิตฺวา เอโกลฺลิตฺ ภตฺตโก
ลฺลิตฺ ภตฺตโค, เอโกลฺลิตฺ ภตฺตโกลฺลิตฺ อวสิณฺทฺจ; (สมโณ โค
ตโม) ปฏฺธิคฺคณฺหาตุ เม อิทํ ภตฺตนฺตํ (อาห). สตุถฺยา "น เม ทว
อุจฺฉิณฺทภตฺเตน อตฺถิ (อตฺถิ) อิตฺ อวตฺวา "พฺราหฺมณฺ อคฺคํ
(ทานํ) มยฺหเมว อนฺจณฺวิกํ (โกลิตฺ) มชฺเช ภินฺทิตฺวา ภตฺตภตฺตํ (มยฺหํ

อนุจณวิภักดิ์ (โหติ), จริมกตตปิณโทปิ มยฺหเมว อนุจณวิโก (โหติ) มยฺหิ
พฺรหฺมณฺ ปฺรทตฺตูปชีวินฺ เปตสทิสสา (อมฺห) อิติ วตฺวา อิมํ คาถมาห
" (ภิกฺขุ) ยํ อคฺคโต (วา) มชฺฌโต (วา) เสสโต วา

ปิณฺทํ ลเภถ ปฺรทตฺตูปชีวี.

(โส ภิกฺขุ น อลํ (ตํ ปิณฺทํ) ฤตฺตํ(โหติ)

น อปี อลํ ตํ ปิณฺทํ นิปฺจฺจหาที (ภวิตฺตํ โหติ) ตํ (ภิกฺขุ) วาปี ธี
รา มุณี เวทยนฺตํ.